

Bersenyi Dániel

ÉLŐ KÖNYVEK
*
MAGYAR KLASSZIKUSOK

AZ ELŐSZÓT ÍRTA
GRÓF KLEBELSBERG KUNO

352
5/144

ÉLŐ KÖNYVEK
*
MAGYAR KLASSZIKUSOK

IV. KÖTET

A BEVEZETÉSEKET ÍRTÁK

Ambrus Zoltán	Kapi Béla	Radó Antal
Baltazár Dezső	Kéký Lajos	Rákosi Jenő
Berzeviczy Albert	Kozma Andor	Ravasz László
Császár Elemér	Lányi József	Sajó Sándor
Dézi Lajos	Négyesy László	Szász Károly
Galamb Sándor	Pekár Gyula	Tordai Anyos
Hevesi Sándor	Pintér Jenő	Vargha Gyula
	Voinovich Géza	

A KISFALUDY-TÁRSASÁG

MEGBIZÁSÁBÓL KIADJA

A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

I/2697

BERZSENYI DÁNIEL
MUNKÁI

KÖLTEMÉNYEK

POÉTAI HARMONISTIKA

KAPI BÉLA BEVEZETÉSÉVEL

A KISFALUDY-TÁRSASÁG

MEGBIZÁSÁBÓL KIADJA

A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

Ily vegyület nélkül szintoly komoly fájdalommal hagynók el Egmontot, valamint Schiller Don Carlosát. Úgy látszik, Schiller nem ismeré a valódi tragoediai páthost és halált, melyekben a fájdalomnak mindenkor valami édessel és szívemelővel kell vegyülve lenni, úgyhogy nem ok nélkül mondja Jean Paul, hogy a poésisben örömben hal meg az ember.

Midőn Zameo és Rolla halálát látjuk, elragadtunk, édes fájdalommal érezzük a szerelemnek és erénynek édes halálát; midőn Brutus fiait megöleti, érezzük az atyai szíven fölülemelkedő erény diadalját, s azzal együtt emelkedünk, de midőn Don Carlos hidegen az inquisitornak általadatik, vegyül-e borzadalmunkhoz valami édes vagy fölséges? Így midőn Egmontban az erényt dűlni, a bűnt dűlni láttuk, csupa leverő, csupa prózai komoly lett volna látásunk, ha azt Goethe az ideális világ és egy szebb jövő látásával nem vegyíté vala. Az ily szép csuda és szép lélekjelenetek már magokban poétai szépek, mivel azok már magokban religiói benyomással vagynak összekötve; itt pedig Klárikában a szerelemnek, szabadságnak, az erénynek és egy szebb életnek érzelmei összefolyván, Egmont tömlőcét templommá dicsoítik, s oly égi fényt vetnek setét szíveinkre, mint a zivataros felhők közül egyszerre kimosolyodott hold Schiller koporsójára.

TARTALOM.

VERSEK.

	Lap		Lap
Ajánlás.....	3	Görög Demeterhez...	29
Küprishez.....	5	Orczy árnyékához...	30
A melancholia.....	5	A magyarokhoz.....	31
A szerelemhez.....	6	A megelégedés.....	33
A jámborság és közép- szer.....	7	Nagy (felsőbüki) Pál- hoz.....	33
Török (gróf) Sophie- hez.....	8	Az ulmai ütközet...	34
Melisszához.....	9	Féltés.....	35
A közelítő tél.....	10	Horatiushoz.....	36
Horác.....	11	Az élet dele.....	37
Osztályrészem.....	11	Kishez.....	37
Egy hirtelenhez.....	12	Búcsúzás Kemenes- Aljától.....	38
Az én műzsám.....	13	Keszthely.....	40
Chloe.....	14	Bacchushoz.....	40
A tavasz.....	14	Takács (téli) Józsefhez	41
Egy szilaj leánykához	15	A felkölt nemességhez	42
Az örömhöz.....	16	Eszterházy (herceg)	
A műzsához.....	16	Miklóshoz.....	44
Linon.....	17	A magyarokhoz.....	45
A szerelem.....	18	A felkölt nemességhez	46
Barátomhoz.....	19	Wesselényi hamvaihoz	47
Magányosság.....	20	Festetics (gróf) László- hoz.....	48
Az esthajnalhoz.....	21	Teleki (gróf) Lászlóhoz	50
A szonetthez.....	22	Prónay (báró) Sándor- hoz.....	52
Amathus.....	22	Barátimhoz.....	53
Búcsúzás.....	23	Fohászkodás.....	54
A csermelyhez.....	24	A műzsához.....	55
Egy leánykához.....	25	Virág Benedekhez...	26
Virág Benedekhez...	26	A tudományok.....	26
A tudományok.....	26	Esdeklő szerelem....	56

	Lap		Lap
Lollihoz	58	Napoleonra	113
Az est	59	A füredi kúthoz	114
A halál	61	Elegia gróf Festetics	
Mulandóság	63	György hamvaira	115
Vigasztalás	66	Wesselényi, a nádor,	
A reggel	67	Muránynál	116
Nelli	69	Nagy (felsőbüki) Bene-	
Fannim emléke	70	dekhez	117
Phylis	72	Vig Chloe	118
Az én kegyesem	72	A kritikának	120
Glycere	73	Új Görögország	120
Szerelmes bankódás ..	74	A legföbbre	120
Lilihez	75	A poesis hajdan és	
A remete	78	most	121
Cencimhez	81	Anglia	122
Fő és szív	82	Éveket átvirraszt ..	122
Esztíhez	83	Honnét van	123
A táncok	83	Majláth (gróf) Jánoshoz	123
Emmihez	84	Vénushoz	125
Életphilosophia	85	Nacámhoz	125
Levéltöredék barát-		Az elválás reménye ..	126
némhoz	87	Festetics (gróf) György-	
Barátimhoz	88	hez	128
A bonyhai grotta	89	Horváth Ádámhoz ..	128
Wesselényi (báró) Mik-		A Balaton	129
lós képe	89	Magyarország	130
A temető	90	A tizenhatalmadik	
Epistolák a pesti ma-		század	131
gyar-társasághoz ..	91	Az első szerelem	132
Döbrentei Gáborhoz ..	94	Nagy Lajos és Hunyadi	
Takács (dukai) Judit-		Mátyás	133
hoz	97	Kisfaludy Sándorhoz ..	135
Vitkovics Mihályhoz ..	100	Festetics (gróf) György-	
Barátnémhoz	103	höz	136
Helmezy Mihályhoz ..	105	Széchenyi (gróf) Fe-	
Vandal bölcsesség	106	renchez	137
A poeta	107	Az ifjúság	138
Felséges kiáltyunknak ..	108	Kazinczy Ferencnéhez	139
Szilágyi 1458-ban	108	Kazinczy Ferenchez ..	140
Hymnus Keszthely is-		Hol vagy, te Szép-	
teneihez	110	halom	144
Hektor búcsúzása	112	Kazinczy Ferenchez ..	145

POETAI HARMONISTIKA.

Intézet	149
Legközönerbb szemléletek	150
I. Harmónia	150
II. Harmóniás különféleség	151
III. Harmóniás közép	152
IV. Harmóniás mozgás	155
V. Meghatározott mozgás	157
VI. Harmóniás mozgató	158
VII. Szeretet	160
VIII. Harmóniás szeretet	161
IX. Poésis	161
Különerbb szemléletek	163
X. Harmóniás vagy szép ember	163
XI. Testi és lelki ember	167
XII. Szép lélek	169
XIII. Értelem és érzés	172
XIV. Képzlet	175
XV. Játék és valóság	178
XVI. A költészet fő karakterei és céljai	181
XVII. Költészeti osztályok	187
XVIII. Költészeti nyelv	192
XIX. Költészeti formák	196
XX. Szomorú és víg költészet	198